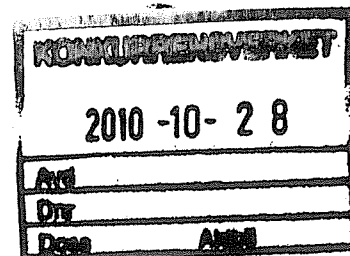

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

DOM
2010-10-27
Meddelad i
Härnösand

Mål nr
3825-10 E

SÖKANDE

Berendsen Textil Service AB, 556022-4171
Box 17143
200 10 Malmö

Ombud: Advokat Anders Boquist och Advokat Nicklas Hansson
MAQS Law Firm Advokatbyrå i Malmö KB
Box 226
201 22 Malmö

MOTPART

Sollefteå kommun
881 80 Sollefteå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen avseende tvättjänster
(KS/229/2009) ska göras om.

Dok.Id 11192

Postadress
Box 314
871 27 Härnösand

Besöksadress
Backgränd 9

Telefon
0611 - 34 98 00

E-post:
forvaltningsratteniharnosand@dom.se

Telefax
0611 - 34 98 10

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-15:00

BAKGRUND

Sollefteå kommun genomför upphandling avseende tvättjänster (ref. nr. KS/229/2009), och har i tilldelningsbeslut den 14 september 2010 meddelat att avtal kommer att tecknas med Textilia Tvätt & Textilservice AB. Vidare framgår att avtal kommer att tecknas tidigast den 24 september 2010. Upphandlingen genomförs genom öppet förfarande.

Berendsen Textil Service AB (Berendsen) ansöker om överprövning enligt LOU och yrkar att förvaltningsrätten vid sin slutliga prövning i första hand ska förordna att upphandlingen ska rättas på så sätt att anbudsgivarna tilldelas samma poäng i utvärderingskriteriet "Beställnings- och leveransrutiner" varvid Berendsen lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och därmed ska tilldelas uppdraget, och i andra hand att det förordnas att upphandlingen ska göras om. Berendsen anför i huvudsak följande till stöd för sin talan. Av förfrågningsunderlaget framgår att kommunen kommer att anta det anbud som är mest ekonomiskt fördelaktigt. Anbud inkom från två leverantörer, Textilia Tvätt & Textilservice AB och från Berendsen. Berendsens anbud var 33 197 kr lägre än Textilias anbud. Textilias anbud bedömdes dock som det ekonomiskt mest fördelaktiga på grund av högre poäng i utvärderingskriteriet "Beställnings- och leveransrutiner". I detta utvärderingskriterium tilldelades Textilia 3 poäng och Berendsen 2 poäng, vilket medförde ett pålägg på Berendsens anbud om 33 333 kr, således skilde med beaktande av detta pålägg endast 136 kr till Textilias fördel. Kommunen har utvärderat anbuden bl.a. genom en bedömning av hur väl respektive anbudsgivares leveransrutiner kan anpassas till kommunens behov. Det har dock saknats uppgifter i förfrågningsunderlaget om vilka behov kommunen har eller vilken vikt uppfyllandet av specifika behov kommer att tillmätas i utvärderingen av anbuden. Som framgår av utvärderingsprotokollet har frågan om hur felleveranser och felbeställningar hanteras varit avgörande i valet av leverantör. Denna fråga har över huvud taget inte berörts i förfrågningsunderlaget. Således har kommunen tillämpat ett

utvärderingskriterium som inte angetts i förfrågningsunderlaget. Kommunens frågor till respektive anbudsgivare har inte medfört att förfrågningsunderlaget förtydligats i nu aktuellt avseende, eftersom kommunen inte heller i detta sammanhang specificerat vilket behov kommunen har eller vilken vikt uppfyllande av behovet skulle tillmätas i utvärderingen. Det har således varit omöjligt för anbudsgivarna att förutse hur utvärderingen av det aktuella kriteriet skulle genomföras. Utvärderingen har därför genomförts i strid med principen om transparens i upphandlingsförfaranden. Kommunen har vidare brustit i fråga om likabehandling av anbudsgivarna. Den befintliga leverantören Textilia har fått frågan om det fortfarande är så att akuta leveranser kan åtgärdas samma dag, medan Berendsen inte fått en på samma sätt specificerad fråga utan endast erhållit en uppmaning att redogöra för hur felbeställningar hanteras. Eftersom den avgörande faktorn i utvärderingen kom att bli hur snart omleverans kan ske vid felbeställningar skulle rätteligen bolaget ha fått kännedom om vikten av att sådan omleverans ska kunna ske samma dag. Textilia har vidare tillåtits att lämna referenser från kunder på samma ort som Textilias anläggning samtidigt som kommunen uppmanat Berendsen att lämna referenser från kunder på annan ort än bolagets anläggning. Då utvärderingskriteriet "Beställning- och leveransrutiner" inte angetts tillräckligt tydligt för att kunna ligga till grund för en särskiljning av anbudsgivarna ska anbudsgivarna tilldelas samma poäng i detta kriterium. Det går inte att skilja anbuden åt i detta avseende. Även om detta kriterium skulle anses omfatta det ovan beskrivna underkriteriet rörande omleveranser vid felbeställningar, så är kravet inte relevant för utförandet av i upphandlingen efterfrågade tjänster. Kommunen har rimligen inte behov av omleveranser inom en timme vid felbeställningar. Således är kravet inte proportionellt i relation till de tjänster som efterfrågas. Om kommunens behov och dess vikt vid utvärderingen varit känt för Berendsen hade bolaget kunnat anpassa sitt anbud därefter och därefter tilldelats uppdraget. Berendsen har därför lidit eller kunnat komma att lida skada på grund av kommunens brister i genomförandet av upphandlingen.

Sollefteå kommun motsätter sig att upphandlingen rättas eller görs om. När det gäller frågan om kommunen tillämpat ett utvärderingskriterium som inte angetts i förfrågningsunderlaget anför kommunen att i kriteriet beställnings- och leveransrutiner får anbudsgivarna möjlighet att på bästa sätt redogöra hur detta går till. Akuta beställningar, felbeställningar etc. är sådant som sker vid alla typer av leveranser. Det ingår självklart i en leverantörs leveransrutiner hur detta ombesörjs och innefattas således i kriteriet beställnings- och leveransrutiner utan att det särskilt påtalas.

När det gäller frågan om förtydligande frågor ställts olika anför kommunen följande. Kommunen har haft Textilia som leverantör under ett antal år och är väl förtrogen med hur deras leveransrutiner fungerar, såväl i normalfallet som i det akuta fallet. Berendsen har inte nämnt något om hur man löser de akuta leveranserna varför frågan ställdes till dem. I första läget ställdes ingen fråga till Textilia, eftersom kommunen har den leverantören idag och vet hur det fungerar. I sista stund ställdes frågan till Textilia om leveransrutinerna vid akuta leveranser skulle vara desamma som idag. Detta för att motsvarande förtydligande inhämtats från konkurrenten och därmed uppfylls likabehandlingsprincipen. Att ordalydelsen i frågeställningen skiljer sig en aning utifrån kommunens egen kännedom kan inte ses som ett brott mot likabehandlingsprincipen.

När det gäller frågan om anbudsgivarna borde tilldelas samma poäng i kriteriet beställnings- och leveransrutiner anför kommunen följande. I kriteriet beställnings- och leveransrutiner framgår att det är en hårfin skillnad mellan poängen 2 och 3. Eftersom kommunen anser att det innefattar alla leveranser, begärdes ett förtydligande enligt ovan. Att få akuta leveranser åtgärdade samma dag är naturligtvis ett litet mervärde jämfört med att vänta till påföljande dag. Kommunen vill understryka att detta inte alls är något krav som Berendsen vill låta påskina. Det finns inget krav på en tim-

mes åtgärds tid för omleveranser. Kommunen har gjort bedömningen av leveransrutiner och kommit fram till att det är ett mervärde att få omleveranser/akuta leveranser åtgärdade samma dag istället för påföljande dag. Även om Textilia förtydligat en timme respektive två till sex timmar utanför kontorstid är det ändå en dags skillnad som bedöms avgörande och inte timmarna under dagen. Detta kan inte anses oproportionerligt.

Beträffande frågan om kommunens behov och dess vikt inte varit kända för anbudsgivarna anför kommunen följande. Berendsen har anfört att om kommunens behov och dess vikt varit kända skulle man ha kunnat anpassa sitt anbud efter detta. Hur poängen viktas är glasklart och denna bilaga fanns med i förfrågningsunderlaget. I denna bilaga kan anbudsgivarna själva sätta in fiktiva siffror och se hur det påverkar utvärderingspriset. Mer transparent än så kan det inte bli. Kommunens behov är att få så bra beställnings- och leveransrutiner som möjligt vilket framgår av förfrågningsunderlaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 2 § första stycket samma lag framgår att rätten ska besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrätten kommer först att ta ställning till frågan om förfrågningsunderlaget är bristfälligt.

Av förfrågningsunderlaget framgår under punkt 4.2 Utvärderingsfas att utvärdering kommer att ske enligt ekonomiskt mest fördelaktigt med hänsyn till pris och service. Anbudsgivaren ska därför i sitt anbud bifoga redogörelser för leveranssäkerhet i procent och hur leveranser kommer att ske. Anbudsbilagan som bifogas ska fyllas i för att en korrekt utvärdering av priset ska kunna ske. Av punkt 4.3 Utvärderingskriterier framgår Pris: Nettopris beräknat på samtliga positioner i prisbilagan och utger grunden för anbudet därpå kommer ett absolut påslag att ske baserat på de poäng service och kvalitet genererar. Service: Service kommer att poängsättas efter leveranssäkerhet, beställningsrutiner och övrig service där följande skala kommer att tillämpas.

Leveranssäkerhet.

95-100 %	3 poäng
92-94 %	2 poäng
88-91 %	1 poäng
85-87 %	0 poäng

Beställning och leveransrutiner

Utmärkta rutiner	3 poäng
Mycket bra rutiner	2 poäng
Bra rutiner	1 poäng
Acceptabla rutiner	0 poäng

Utmärkta rutiner innebär att leverantören kan erbjuda webbeställningar som är mycket användarvänlig, såväl som andra kompletterande möjligheter och att hämtning och leveranser kan anpassas helt och hållet efter våra behov. E-faktura erbjuds

Mycket bra rutiner innebär att leverantören kan erbjuda webbeställningar som är användarvänlig, såväl som andra kompletterande möjligheter och att hämtning och leveranser kan anpassas i stort sett efter våra behov. E-faktura erbjuds.

Bra rutiner innebär att leverantören kan erbjuda webbeställningar som inte upplevs användarvänlig, men som fungerar bra, såväl som andra kompletterande möjligheter och att hämtning och leveranser kan anpassas i stort sett efter våra behov.

Acceptabla rutiner innebär att ingen möjlighet till webbeställning finns, men att det ändå finns fungerande beställningsrutiner och att hämtning och leverans erbjuds med små möjligheter till kundanpassning.

Maxpoäng medför inget påslag och 0 poäng medför maximalt påslag.

Berendsen anför att förfrågningsunderlaget inte innehåller någon beskrivning av vilka behov kommunen har i fråga om hämtning och leveranser av gods. Inte heller i övrigt framgår vilka behov som åsyftas i det aktuella utvärderingskriteriet. Det framgår inte heller vilken vikt uppfyllandet av specifika behov kommer att tillmätas vid utvärderingen av anbudet. Som framgår av utvärderingsprotokollet har frågan om hur felleveranser och felbeställningar hanteras varit avgörande vid valet av leverantör. Denna fråga har inte berörts i förfrågningsunderlaget. Kommunens frågor till respektive anbudsgivare har inte förtydligt förfrågningsunderlaget eftersom kommunen inte specificerat vilket behov kommunen har och vilken vikt uppfyllandet av behovet skulle tillmätas vid utvärderingen. Det har varit omöjligt att förutse hur utvärderingen av det aktuella kriteriet skulle genomföras och utvärderingen har därför skett i strid med principen om transparens. Kommunen har vidare brutit i fråga om likabehandling av anbudsgivarna eftersom Textilia fått en mer specificerad fråga än Berendsen angående omleverans.

Kommunen anför att kommunens behov är att få så bra beställnings- och leveransrutiner som möjligt vilket framgår av förfrågningsunderlaget. I kriteriet beställnings- och leveransrutiner har anbudsgivarna fått möjlighet att redogöra för hur detta går till. I detta ingår även akuta beställningar, felleveranser m.m. utan att det behöver påpekas. Att få akuta leveranser åtgärdade samma dag är ett litet mervärde jämfört med att vänta till påföl-

jande dag. Hur poängen viktats är glasklart och i bilagan kunde anbudsgivarna själva sätta in siffror och se hur det påverkade utvärderingspriset.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

Förvaltningsrätten konstaterar att förfrågningsunderlaget ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den upphandlande enheten tillmäter betydelse vid upphandlingen (jfr RÅ 2002 ref. 50).

I det aktuella förfrågningsunderlaget har kommunen visserligen angett vilka utvärderingskriterier som ska användas, att de beskrivningar anbudsgivaren lämnar i svarsbilagan ligger till grund för poängsättningen samt att kriteriet beställning och leveransrutiner kommer att poängsättas med 0-3 poäng. Vidare framgår att noll poäng representerar acceptabla rutiner, en poäng bra rutiner, två poäng mycket bra rutiner och tre poäng utmärkta rutiner. Enligt förfrågningsunderlaget innebär utmärkta rutiner att leverantören kan erbjuda webbeställningar som är mycket användarvänlig, såväl som andra kompletterande möjligheter och att hämtning och leveranser anpassas helt och hållet efter kommunens behov. Mycket bra rutiner innebär att leverantören kan erbjuda webbeställningar som är användarvänlig, såväl som andra kompletterande möjligheter och att hämtning och leveranser anpassas i stort sett efter kommunens behov. Kommunen bad, efter anbudstidens utgång, Berendsen lämna en kort beskrivning på hur felbeställningar åtgärdas, t.ex. hur snabbt kommunen kan få ny rätt leverans. Textilia fick frågan om det fortfarande är så att akuta problem kan åtgärdas samma dag. Kommunen ansåg att Textilia hade utmärkta rutiner och att Berendsen hade mycket bra rutiner utifrån de svar som lämnades. De kriterier som anges för vad som medför att rutinerna anses som utmärkta eller mycket bra ger utrymme för godtycke eftersom de båda kriterierna ligger mycket nära varandra och det är svårt att skilja på "mycket användarvänlig" och "användarvänlig" respektive "anpas-

sas helt och hållet efter våra behov” och ”anpassas i stort sett efter våra behov”. Det framgår inte av förfrågningsunderlaget vad som ger mervärde för att komma upp till utmärkta rutiner.

Bedömningen som ligger till grund för poängsättningen av utvärderingskriterierna grundar sig därmed inte på objektiva fastställda kriterier utan innehåller ett mått av subjektivitet och lämnar utrymme för godtycklighet. Anbudsgivarna har således saknat möjlighet att förutse vad som kommer att tillmätas betydelse vid prövningen av anbuden. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att sådana vaga formuleringar medför att upphandlingen strider mot principerna om transparens och likabehandling som kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU. Vid sådant förhållande och då de nämnda bristerna i upphandlingen har inneburit att Berendsen kan komma att lida skada föreligger skäl för ingripande enligt LOU.

Då det är fråga om brister i förfrågningsunderlaget kan rättelse inte ske. Upphandlingen ska därför göras om. Vid denna bedömning finner förvaltningsrätten inte skäl att pröva övriga invändningar som Berendsen framställt i sin ansökan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C).

Anita Enocksson

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

